

ความเครียด การเผชิญความเครียด ปัจจัยส่วนบุคคล และคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งปอด
ที่ได้รับยาเคมีบำบัด

(STRESS, COPING, PERSONAL FACTORS AND QUALITY OF LIFE OF
PATIENTS WITH LUNG CANCER RECEIVING CHEMOTHERAPY)

แสงรุ่ง สุขจิระทวี 4736904 RAAN/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ชีราภรณ์ จันทร์ดา, Ph.D.(Nursing), ยูพาฟิน ศิริโพธิ์งาม,
D.S.N.(Adult Health Nursing)

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงบรรยายครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเครียด ระดับความเครียด การเผชิญความเครียด
ปัจจัยส่วนบุคคล (อายุ ความอ่อนล้า) และคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งปอดที่ได้รับยาเคมีบำบัด โดยนำทฤษฎี
ความเครียดการเผชิญความเครียดของทาสาร์และโพล็คแมนเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง
เป็นผู้ป่วยที่ได้รับยาเคมีบำบัดที่สถาบันมะเร็งแห่งชาติ ศูนย์หาวชิราลงกรณธัญบุรี ศูนย์มะเร็งลพบุรี จำนวน
85 ราย เก็บข้อมูลเป็นเวลา 6 เดือน ตั้งแต่กันยายน 2550 ถึง กุมภาพันธ์ 2551 โดยใช้แบบสัมภาษณ์
และแบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสัมภาษณ์ความเครียด
และแบบวัดระดับความเครียด แบบวัดการเผชิญความเครียด แบบวัดความอ่อนล้า และแบบวัดคุณภาพชีวิตผู้ป่วย
มะเร็งปอด ข้อมูลเชิงคุณภาพนำมาวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงบรรยายและสถิติ
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ป่วยมีความเครียดในระดับปานกลางถึงสูง ความเครียดที่เกิดขึ้นระหว่างได้รับ
ยาเคมีบำบัดมี 2 ลักษณะ 1) ความเครียดที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย คือ เกิดอาการข้างเคียงจาก
ยาเคมีบำบัด 2) ความเครียดที่มีผลกระทบด้านจิตใจ คือ ความวิตกกังวลเกี่ยวกับอาการข้างเคียงของยาเคมีบำบัด
ความรู้สึกไม่แน่นอนของการรักษา และความรู้สึกกลัวตาย และพบว่าผลกระทบที่เกิดจากการได้รับยาเคมีบำบัด
คือ ผลกระทบด้านร่างกาย จิตใจ เศรษฐกิจ และสังคม เมื่อเกิดความเครียดผู้ป่วยจะใช้วิธีการเผชิญความเครียด
ทุกด้านร่วมกัน โดยใช้การเผชิญความเครียดด้านการเผชิญหน้ากับปัญหามากที่สุด ความอ่อนล้าของผู้ป่วยอยู่ใน
ระดับปานกลาง นอกจากนี้พบว่าผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปร
อิสระกับคุณภาพชีวิต พบว่าระดับความเครียด การเผชิญความเครียด ปัจจัยส่วนบุคคล (อายุ ความอ่อนล้า)
ไม่มีความสัมพันธ์กันคุณภาพชีวิตจึงไม่สามารถทำนายคุณภาพชีวิตได้

ผลการศึกษาเป็นแนวทางสำหรับพยาบาลซึ่งเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการประเมินความเครียดและ
ช่วยเหลือในการเผชิญความเครียดโดยการให้ข้อมูลที่ชัดเจนและเหมาะสมเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ป่วย

คำสำคัญ: ความเครียด / การเผชิญความเครียด/ความอ่อนล้า / คุณภาพชีวิต/มะเร็ง/เคมีบำบัด

STRESS, COPING, PERSONAL FACTORS AND QUALITY OF LIFE OF PATIENTS WITH LUNG CANCER RECEIVING CHEMOTHERAPY**SANGRUNG SUKJIRATAWEE 4736904 RAAN/M****M.N.S. (ADULT NURSING)****THESIS ADVISORS: TIRAPORN JUNDA, PhD. (Nursing), YUPAPIN SIRAPON-
NGAM, D.S.N.(Adult Health Nursing)****ABSTRACT**

This descriptive study aimed to explore the stress, stress level, coping, personal factors (age and fatigue) and quality of life of patients with lung cancer receiving chemotherapy. The Stress, Appraisal, and Coping theory (Lazarus & Folkman, 1984) was used to guide this study. Eighty-five patients with lung cancer receiving chemotherapy at the National Cancer Institute, Mahavajiralongkorn Cancer Center, and Lopburi Cancer Center in Thailand were purposively recruited. Data collection spanned a 6 month period from September 2007 to February 2008. Instruments used for screening and collecting data were as follows: A demographic questionnaire, semi-structured interviewing questions, the Jalowiec Coping Scale (JCS), the Fatigue Piper Scale, and the Quality of Life Index. The qualitative data was analyzed using content analysis. The quantitative data was analyzed using descriptive statistics and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient.

The results showed that the mean score for patients' stress were at moderate to high level. Two types of stress were occurring as a result of 1) physical changes: side effects of chemotherapy and 2) psychological changes: anxiety of side effects of chemotherapy, feeling uncertainty about the treatment, and feeling a fear of death. The effects of chemotherapy in lung cancer patients could be divided into the following 4 areas: physical, psychological, economic and social. All three coping subscales; confrontive, emotive, and palliative were used. Confrontive was most generally used to deal with the stress. The patients had moderate levels of fatigue and moderate levels of quality of life. There was no correlation between the stress level, coping, personal factors (age, fatigue) and quality of life of patients with lung cancer.

This study provides information for nurses as key persons to assess the stress of patients and help them find effective ways of coping by giving them clear and appropriate information for improving their quality of life.

**KEY WORDS: STRESS/ COPING /FATIGUE/ QUALITY OF LIFE / CANCER/
CHEMOTHERAPY****157 pp.**